

عنوان مقاله:

ماهیت علم قاضی و نگاهی مختصر به رفع مسولیت کیفری بر اثر جهل حکمی

محل انتشار:

چهارمین کنفرانس بین المللی تحقیقات بنیادین در حقوق و علوم قضایی (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسنده:

احسان سالمیان - دانشجوی دکتری جزا و جرم شناسی

خلاصه مقاله:

در مورد علم قاضی اختلافات و ابهاماتی فراوانی وجود دارد؛ چه در اصل حجیت آن و چه در قلمرو انتفاع از آن و چه در مفهوم و معنای آن. به نظر می رسد بخش قابل توجهی از اختلافات، ناشی از عدم شناخت ماهیت علمقاضی است. در قلمرو شرع و قانون و نیز قضا، آن چه ملاک است تحقق علم میباشد؛ مراد از علم در قلمرو فوق، یقین عقلی یا منطقی که در حوزه معرفت شناسی و فلسفه مورد توجه میباشد، نیست. در قلمرو قضاء نیز که بخشی از چارچوب های شریعت در انسجام جامعه است، این علم، مفهومی غیر از قلمروهای دیگر نمیتواند داشته باشد. علم قاضی ماهیتا همان علمی است که از طرق متعارف حاصل میشود و در فقه و اصول، علمی که در مودای طرق متعارف حاصل می گردد، علم عادی اطمینانی است. این علم عادی اطمینانی همان قطع اصولی و فقهی است که متمایز از یقین منطقی و فلسفی است. پس علم قاضی همان علم عادی اطمینانی است که البته به نظر بسیاری، این علم در حوزه ظن قرار گرفته و با تعبیر ظن متاخم به علم، علم عرفی، ظن غالب، شبه قطع و... عنوان می گردد؛ ولی حسب پژوهش، این علم عادی در قلمرو فقه و حقوق همان قطع اصولی است. یکی از ارکان تشکیل دهنده جرم، عنصر معنوی است و از اجزاء مهم عنصر معنوی، علم مرتکب به وصف مجرمانه رفتار است.

کلمات کلیدی:

علم قاضی، قطع، یقین منطقی، علم عادی، اطمینان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1816559>

